ספר

פוקח עורים

האט מחבר געווען הרב החסיד [illegible] המקובל ובנסתר
[illegible] קדושת שם מהו"ר [illegible] בער
הגאון החסיד קדוש [illegible] שנאמר [illegible]
אשר שמו נודע [illegible] הקדושים בנגלה
ובנסתר

[illegible] איבער דעם האט ער אויף תשובה
[illegible] עולה [illegible]
חשובה [illegible] האט ער
מחבר געווען דעם ספר אויף טייטש אז אלע זאלין
[illegible] איין זעהן וואס ער האט געשריבן

ובזכות זה יבא לציון גואל [illegible]

בדפוס של הרבני מוהר"ר יצחק במוהר"ר יוסף [illegible]

Сеферъ покуахъ ивримъ [illegible]
отверающій очи слѣпымъ

Въ Шкловъ

въ типографіи Ицка Шейна

1832

הקדמה

כבר שון לאנג האבין גשריבן אלי ספרי מוסר עש איז נוטץ גינוג
פר איין מענש אז ער אליין גוט און רעכט פארטיג אלא
ער ברוכט צו זעהן אנדרי לייט גם כן צו גאטש דינשט צו לערנן
ווי דוד המלך ע"ה האט זיך בערימט אלמדה פושעים דרכיך
איך לערן די מענשן וואס האבין מורד געוועזן אן השם יתברך
זיין וועג וחטאים אליך ישובו און וואס זינדיגן אום געוון זו
לערן איך זי ווידר קערן זיך צו טאן השם יתברך זיין ווילן רק
נאר פר לומדים וואס קענן לשון קודש בין איך ניט גקומן צו
שטראפן ווארום עש איז מצוי פיל ספרי מוסר אויף לשון
קודש אבער פאר דיא מענשין וואש קענין נית לשון
הקודש אויך נאך זוכין נאך ספרי מוסר וואס זיינן גשריבן אויף
דייטש איז איין טרחה דרום בלייבן זיי אן איין עצה ווי זיי
זאלן טאן תשובה דרום האט מיך מיין הארץ מזרז געוועזן
צו שרייבן די וועגין פון תשובה אויף דייטש אז אלע זאלין זיך
דר וועקן צו טאן תשובה פון די עבירות וואס מענשין טועון
ווי תמיד זו ווי השם יתברך האט געבאטן ושעיה הנביא ע"ה
וכתיב בחרט אנוש שרייב מיטן פען פר אלע מענשין אז אלי
זאלן פר שטין דיין מוסר און אגב איז דש איין פעולה אפילו
פר דען לערנן ווייל עש איז גזאגט אויף מוטר שפראך דרום דר
וועקט זיך די הארץ פון מענשין צו מקיים זיין וואש ער וועש
למשל דר דאקטר שרייבט ניט איין דקטר בוך פר די דקטורים
נאר צו פראשטי לייט אף על פי כן אז איין דאקטר לערנט דם
בוך קלינגט עס זיך ביידע דען בוך זו ווי שלמה המלך ע"ה האט
גזאגט תן לחכם ויחכם עוד דר צייל הייגן ריד פר איין קליגין
איז איין פעולה הורך דם וועט ער זיך מער קליגן על כן ליבן
השם זאל דר מענש וואש איז איין טרוה לערנן דיזען ספר צו
דריין מאל גלויב איך אז עש וועט איין גרושי טובה זיין פון
קומען

печатать позволяется съ тѣмъ чтобы по напечатаніи представлены были въ ценсурный Комитетъ три экземпляра Вилно Декабря 27 дня 1832 года ценсоръ левъ боровскіи

קומן אז ער וועט זיך דר מאנן אן אלי שלעכטי מדות וואש זיינן גפונדן באיי מענשן פון יונגע יארן און וועט גיפונדן איין עצה טובה ווי אזוי צו שיידן זיך פון די מדות רעות ומכל שכן די גמיינע לייט דארפן דעם ספר אימר צו לערנן ווא איז מיין האפנונג צו השם יתברך אז ער וועט פון דעם ספר חוזר בתשובה זיין און בזכות תשובה וועט קומן משיח צדקינו במהרה בימינו אמן:

פוקח עורים

א בבוקר אין דר פרי באלד ווי ער שטייט אויף זאל די ערשטי מחשבה ורצון זיין אין הרהור תשובה היינו צו דר מאנן זיך כל החטאים און אלי די שלעכטי הרהורים וואש ער האט אין זיך. נאך דעם זאל ער זאגן תהלים תיכף ומיד מיט איין לב נשבר ונדכה מאוד זייער צו בראכין גאנץ טיף אין הארצין בתכלית און ניט גימאכטי צו בראכנקייט:

ב דר היקר איז ווי מען הייבט אן אהיין צו לייגן זיך די ערשטי מחשבה ורצון איז שלעכטי זאכין. און בפרט אין תאוות ניאוף און אנדרי שלעכטש. פירט ער זיך אין עומק הרע אז ער וועט נאך גיפירט איין גאנצין טאג. ווארום די ערשטי מחשבה ורצון איז נאר דר עיקר. בכן זאל מען תיכף ומיד נעמן זיך צום הארצין און זאגן תהלים און בפרט דעם קאפיטל אשר איז איין גרושר תיקון פר די עוברי עבירות חמורות היינו אשת איש און דאש גלייכין:

ג כל לבבות דורש ה׳ איז טייטש השם יתברך זעט נאך אויף די נקודת הלב אופן פינטל פון אמת אין אמליכנש הארצין ווי זא אין מיט גאר דעם אמת און ווי די צו בראכנקייט איז אין הארצין צי זי איז צום תכלית און ניט פון אויבין. זו ווי דר פסוק זאגט קרוב ה׳ לנשברי לב וגו׳ דהיינו ווען עש האט איין טיפע מרירות

מרירות הלב און עש איז באמת זייער צו בראכין תמיד אין פינטל פון הארצין פון זיינע חטאות נעורים וכו׳ און וויל זיין תקומה האבין ער זאל זיין נפש ניט פר לירן ח״ו דעם הלפט השם יתברך און גיט אים גרוס הילף תשובה צו טאן היינו ער שטארקט אים זייער אין זיין דעה און אין זיין הארץ ווי ער גלוסט אין דר מחשבה אזוי גיט ער אים איין גאנצין טאג און איז איין סור מרע בפועל ממש אויך אין דר מחשבה ורצון קערט זיך אפ זיין הארץ פון צי שלעכטש אפילו ניט צו קוקין מיט די אויגין אויף וואש מען טאר ניט אז ווי דאש איז ברוק ומנוסה:

ד די צייט ווען דר בעל תשובה זאל זיך צו ברעכין די הארצין. איז צוויי צייטין. איינש פארן שלאף היינו דווקא אז ער זאגט ק״ש על המטה און בשעה ער זאגט די ווידוים זאל ער זיך דר מאנן אלע זיינה חטאות נעורים אלעש בפרטות מיט איין חשבון ברור און זאל באיי זיך איין הסכם מאכין זייער שטארק אז ווייטער להבא זאל ער דאש ניט טאן ח״ו ווארום דר עיקר תשובה איז נאר דווקא עזיבת החטא בפועל דאש איז מן זאל אוועק ווארפן דין ערשטי מעשים רעים וחטאים זו ווי דר פסוק זאגט יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וכו׳ און דר ווידוי בלב נשבר באמת איז איין גרושר חיזוק און זאל באמת תשובה טאן אויף אייביג. און נאך איין פעולה אין פון אמיתית הווידוי בלב נשבר. אז מע האט מן השמים אויף אים גרוש רחמנות צו העלפן אים: און מוחל וסולח זיין כל החטאים ועונות שלו אויף עבר זו ווי אין פסוק שטייט ומודה ועוזב ירוחם דר וואש איז מודה דווקא ועוזב בפועל ממש ירוחם ווערט ער דר בארעמט היינו גרוש רחמנות אויף זיין נשמה זי זאל ניט פר פאלין ווערין אין קליפות ר״ל:

ה. די אנדרי צייט איז ווען דר בעל תשובה זאל זיך צי ברעכן די [illegible]

הארץ. איז אין דר פרי צו טאג ווי ער עשטיט אויף פון שלאף כנזכר לעיל אונ צו מנטיג אונ דנרשטיג אונ צו ערב ר"ח וז דר בעל תשובה זאגן דם ווידוי פון על חטא נאך. תפלת המנחה דווקא בלחש אונ בשעת ער זאגט על חטא שחטאנו לפניך זאל ער זיך דר מאנן אויף זיינע חטאים אונ זאל אויש ליידן כל לבבו אז ער הט חרטה באמת אונ די הארץ טוט אים וויעה ווייל על העבר אונ להבא וועט ער שון מער ניט טאן ח"ו ניבכה אונ ער זא וויינן מקירות הלב. פון פינטל פון הארץ בדמעות מיט טרערין זאל ער אפ וואשן דם פנים. איז דש איין גרושר תיקון צו דעם פגם אראפ צו נעמן וואש ער הט פוגם געוועזן אין צלם אלקים. זו ווי דוד המלך ע"ה הט געזאגט אשחה בכל לילה מטתי בדמעתי ערשי אמסה כו'. אונ אזו זא ער טאן צו טאג פר דעם שלאף בק"ש שעל המטה אונ אין דם ווידוי וואש ער זאגט. אונ בפרט אין דעם פסוק בידך אפקיד רוחי וכו':

ו דיא תשובה ווערט צו טיילט אויף צווייא חלקים איין חלק איז תשובה במעשה דש ווערט גירופן עזיבת החטא זו ווי אובן גישטאנן. דר אנדר חלק איז תשובה בלב אין הרצן דש ווערט גירופן תשובה פנימיות פון גאנץ טיפן הארץ מיט גיוויין און מיט ווידוי אלי טאג כנזכר לעיל. די תשובה במעשה בארף מן תמיד האלטן זיך ניט צו פר געשין ח"ו והיינו ניט נאך צו געבין די מחשבה אונ ניט צו טרכטין קיין שום שלעכטש ח"ו צו טאן מכל שכן ח"ו ניט אריין צו גיין בכיון אין איין ארט וואש ער קאן דרטן אריין פאלין אין שלכטש ח"ו נאכדם אז אפילו ער לייגט אריין די מחשבה במזיד צו טרכטין פון עיינו ניאוף ארר דש גלייכין ווערט ער שון גרופן בשם רשע וואש ער וויל ניט טאן תשובה אונ אפילו כמה פעמים

אין

איז ער זיך מתעורר באמת צו טאן תשובה אבער עש איז ניט צום אמת ווארט ער איז חוזר צו זיין טומאה במזיד ממש ח"ו:

ז די תשובה באמת איז נאר צום ערשטין אין דער מחשבה אין מוח אונ דר ווילין הנקרא רצון בלב אין הרצין. אז דר חכם איז שטארק מן זאל ניט טאן דש וואש מע טראכט אונ הט באמת חרטה אויף זיינע חטאים פון עבר איז דש דר סימן הטוב אונ אז מע איז זייער ניזהר אין דר מחשבה אונ מן דר לאזט ניט אריין צו דר מחשבה נאך צו גבין זיך קיין שום שלעכטש אזו ממילא וועט די הארץ ניט וועלין קיין שלעכטש צו טאן ח"ו:

ח אונ נאך איין זאך אז די שרשים פון תשובה צו דר מחשבה אונ צו דה הרץ איז די אויגין. אז מן זאל ניט נאך גבין די אויגין צו זעהן. אונ פשיטא ניט מסתכל זיין היינו ניט צו קוקן זיך בכיון אויף שיינע נקבות מכל שכן ניט צו רידין פיל מיט די אונ ניט צו פר ברייגנן בכיון מיט זיי ווארום דש מאכט איין פייער פון חמימות התאוה אין הרצין ווערט מן נאך גיצוגין נאך די שלעכטש וואש מן איז פר ער אריין גפאלין. עש שטייט אז די אויגין זיינן איין סרסור הנקרא מקליר אריין צו ברייגנן אין הרצין און די הרץ איז איין סרסור צו פרייגנן למעשה צו טון איין עבירה בפועל ממש דר כלל אין העין רואה והלב חומד די אויגין זעהן אונ די הרץ גילוסט. אונ דש איז גר די סיבה צו צי בעלי תשובה וואש זיינן ניט נאנץ אונ פאלין אריין ווידר אין זייער טומאה רחמנא ליצלן דש איז בדוק ומנוסה:

ט אפילו די מנשין וואש זיינן ניט אין עבירות חמורות שטרש אוף זייער שפארק. דר פון קען מן קומן צו מקרה לילה אונ צו נאך שלעכטש ח"ו ורחמנא ליצלן אונ אפילו נשים

שט

שט דש נאך מער ביי זיי איז דש כמעט ווי איין היתר גמור איין
צו קוקין זיך אין איין שיינם מגשביל · אונ ריידן פיל מיט זיי
אונ דר פון קריגן זיי ביינאכט די מרהען · שלעכטע חלומות פון
זווגים ווש דר פון ווערן זייער קינדר גיבורין מיט דר חולי
הנקרא שלעכטי זאכין ווש בעונותינו הרבים איז ניט גאנץ
די קינדר נאר איין חלק חמישית או יותר · אונ דש איז רק
בעון הזה :

יוד עוד נך איין זאך איז כראגן אין די שרשים פון תשובה
שלימה באמת היינו מן זא ניט זיין אין הוללות אונ
ליצנות הנקרא בלשון אשכנז פרייליכקייט אין הארץ מיט
ליצנות היינו דש איז איין צו לוגקייט אין הרצין · איין צו
לזענע הרצין צו הירן פיל צו טון תאות עו״הז אונ צו פרסין
אונ צו זופין פיל · נאך צו גיבין די הרצין אין פרישקייט אונ
פרייליכקייט ווש דש איז נאר דר היפוך פון תשובה
ווארום ווער עש איז באמת צו בראכין פון זיינע חטאות [illegible]
והרהורים רעים וחטאים ואפילו מן עון קרי מוציא זרע לבטלה
רחמנא ליצלן · ווי קן ער אזו איין חוצפה הבין צו רידן פיל
דברים בטלים של הוללות פרישקייט ווען אפילו עש איז ניט
נבול פה · אונ נאך צו גיבן זיך אין עסין אונ טרינקן ער הט מוט
זיך מיט זיינע מעשים רעים וחטאים ווש ער דארף הבין זייער
פיל סגופים ותעניות כדי ער זאל פר ריכטן זיין נפש אונ ער
נעמט נאך אונ איז מוסיף אויף זיך צו פר ליהרן דש נפש לגמרי
מיט דיזע פרישקייט והוללות ותאות העולם ווש זיי וועלין אים
ווייטר ברענגן צום ערשטן אז ער זאל אים שון גאר נישט הלפין
ער זאל קיין מאהל ניט הבין איין לב נשבר וועט ער זיין פון די
דזיגע חטאים גדולים וואש זיי הלפט גאר קיין תשובה ניט
אונ מען דר לאזט אים ניט צו טאן תשובה היינו דר יצה״ר

אין זיי מסית צו הוללות וליצנות און פרישקייט און תאות רעים
בכדי זיי זאלין פר פאלין ווערן אן תשובה ח״ו :

יא און ווידר איז דער טעם באמת פון וואש מיר הבן גזאגט ווארום
דער עיקר תשובה האמיתית איז די צו בראכנקייט פון
הרצין פון חטאת נעורים צום אמת אין בווראי דער סימן אז מן
קאן די הרצין ניט אויף הייבן קיין מאל נאך צו גיבן זיך אין די
וועלט · און אז ער קאן זיין אין הוללות וליצנות און אין אכילה
ושתיה און האנת פרנסה צו לאבן כבריות ולא בצער איז ער בוראי
ניט צו בראכן מיט אמת נר פון אויבין איז ער נתפעל גווארן איין
ווילע · און ער וועט ווידר אהין פאלן אין זיינע שלעכטש כלים [illegible]
ועל זה הבן די חכמים גיזאגט רשעים מלאים חרטות די רשעים
זיינן תמיד אין חרטות ווארם איין ווילע טוען זיי תשובה וחרטה
און נאך דעם זעגן זיי ווידר חוטאים מיט דעם וואש זיי גייען בשרירות
לבם כנזכר לעיל · נמצא ווען זיי תמיד אין חרטות און תשו
יתברך גאנץ ניט צו איין בעל תשובה וואש ער איז פאלש און
איז חוזר צו זיין שלעכטש מען פר טרייבט אים אז ער זאל ניט
קאנן טאן תשובה אייביג :

יב פון דעסט וועגן איז ניט איין חיוב אויף דעם בעל תשובה
אז ער זאל זיך סיגופים אן טאן · און איין צו ברענגן די קאפ
און צו זיין גאר אן גישטעלט פון אויבין אז ער איז צו בראכין
דען דר עיקר איז די הארץ באמת · חש״ו זאגט גיב מיר דיין
הארצין און דיינע אויגין · וועל איך וויסן אז דו בישט מיינר · און
די חכמים זאגן ואפילו אז ער וועט פאסטן מאה תעניות איז ניט
אזו גוט ווי איין צו בראכנקייט אין הארצין צום אמת אבר ניט
צו ווייזן זיך ברבים איין שטעל פון פרושים אדרבה איין בעל
תשובה דרף זיין אין שמחה וואש ער איז אפ גיקערט גיווארן פון
שלעכטש צו גוט · און פון מות לחיים און נישט אויף הייבן דר [illegible]

הייזן פיל דברים בטלים׃ גם ער זאל אגרויסר שפל זיין פר אלע מענשן וואָרם אלע זיינן בעסער פר אים אפילו אז מען וועט אים זידלן שטרק זל ער דש אן נעמן באהבה איין כפרה על עונותיו און זאל ניט פרעשן אונ ווען נאר ווען עש איז איין צייט דהיינו פון שמחת יום טוב אונ מכל שכן ניט צו זיין בהוללות וליצנות בנזכר לעיל אונ זאל תמיד זיצן במקום יהודים יראים אונ זיך ניט מחבר זיין צו רשעים כמו שכתוב אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים כו׳ ׃

יג כתיב וחטאתי נגדי תמיד דען פסוק האט גיזאגט דוד המלך עליו השלום אז זיינע זינר שטייען אנטקעגין אים תמיד

דר פירוש איז ער האט קיין מאל ניט פר געסן אויף זיינע חטאים און האט אויף זיי תמיד תשובה גיטאן אונ הט פר זיך גישטעלט בכל רגע צו טאדין אין הארצן איין צו בראכינקייט אזו דארף איטליכר בעל תשובה צו טון ער זאל ניט מסיח דעת זיין פון זיינע חטאים תמיד אפילו אז ער איז פר טראגין זייער אין זיינע עסקים אונ אפילו אין דר צייט אז אלע יהודים זיינן בשמחה פון איין מצוה אז יום טוב ושבת זאל ער זיך צום הארצן נעמן אז ער איז זער ער פר אלע מענטשן וואָרום ער איז אגרויסר חוטא אין דר הרהור תשובה מיט אגרויש׳ צו בראכינקייט פון דעם וואש אין מכיר מקומו השפל אונ אין זיין זיך נבזה ונמאס אויף דעם טוט השי״ת השגחה געבין אונ איז אים מקבל בימין מקרבת דהיינו מיט דר העכסטר האנט אזו ווי מיר זאגין וימינך פשוטה לקבל שבים די וואש טוען תשובה באמת היינו תמיד בלא היסח הדעת תמיד דווקא ׃

יד על כן האבן די חכמים גיזאגט איין מענש דארף תשובה טון דהיינו אלע טאג אונ מען מיינט ניט אויף איין צייט זא ער נתחייל ווערן מיט גרויש בכיות און נאך דעם וועט ער גאר די הארץ

באַרץ אף קערן אין זיינע עסקים אונ קאן ווידר הור זיין צו זיין עבירות לבו הרע אזו ווי פיל מענשן זענין גינארט · אזו ווי די רשעים וואש ווילן קיין תשובה שלמה טון זיינן זיי מלאים חרטות כמו אחטא ואשוב ואדם צו זיין איין בעל התשובה באמת דרף נאר דר עיקר זיין איין הסכם אין הארצן מאכין אז ער זאל ניט גשחנת ווערן קיין מאל ח״ו והיינו בכל עת ובכל שעה ורגע זאל ער ניט מסיח דעת זיין מהתפעלות פון זיין אמת הארץ כי כל לבבות דורש ה׳ ובוחן כליות ולב׳ מי קאן אים ניט נארין · אונ מטילא וועט אים השם יתברך העלפין ׃

טו דר עיקר מכוון איז פון תשובה אז מען זאל דעם נפש אלקות מתקן זיין היינו וואש ער הט פוגם גיווען אין כלם אלקית דר כלל איז אזו ווי עש איז פרנן מות הרוחניות בנשמת אלקות דהיינו געטלכע גישטרבין וורום עש איז נפסק גיווארין דר הבל וואש דר נפש איז מקבל חיות אלקי געטליכע לעבן · זו וי כיי עונש כרת שטייט הכרת תכרת הנפש אונ פון תשובה שטייט והרוח תשוב אל אלקים · די נשמה ורוח קערט זיך אום אין זייער מקור וואש לעבט· נמצא פון תשובה ווערט די נשמה אף גילעבט אזו ווי איין גוף גשטי ווערט פון טוט לעבדיג כמו שכתוב שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו כו׳ · החפץ אחפוץ במות הרשע כי אם בשובו מדרכו וחיה׳ על כן זאל איטלכר בעל תשובה גלבן אז דיא תשובה אמיתית ברענגט אים צום לעבין אונ ציט אים ארויש פון מות לחיים אזו ווי פון מות לחיים בגשמיות און דר איבר דארף ער זיין אין שמחה זייער אונ דאש איז דר סימן פון אבעל תשובה וואש איז איין אמת אז ער איז אין שמחה באמת פון דעם וואש ער איז ארויש פון מות ורע לחיים וטוב׳ כמו שכתוב ראה נתתי לפניך החיים והטוב · המות והרע מות כמש כו׳ ׃

טז על כן מחמת דעם טעם הנזכר לעיל שטייט איין בגלה תשובה זאל

ואל געבין צדקה אלע פרייטיג אונ אלע ערב ראש חדש מחיה
זיין זיין נפש פר דעם וועש מען מחיה זיין מיט חיות אקות דיין
נשמה וויל זי איז גישטארבין ווארום אזו וויא איין רוצח נפש קיים
אים מיתה דר פר אזו איז פר קערט דר וואש איז מחיה איין נפש
קומט אים אז מן זאל זיין נפש מחיה זיין · דר ביה שטייט צדקה
תציל ממות · היינו אזו וויא צדקה איז מחיה ומציל נשמות
בגשמיות אויף דעם וואש עש איז נגזר גיווארן אז ער זאל שטארבן
בגשמיות אזו איז צדקה מציל פון מות ברוחניות אז די נשמה
זאל ניט שטארבין אונ זאל קומן צו איר שורש · בכן אלע ערב שבת
קודש אונ אלע ערב ראש חדש זאל איטליכר בעל תשובה געבין
צדקה לעניים אונ זאל בטחין ווארום די הערציכ זיינן מטמטם הלבו
והמו וואש ער האט גיזן אהער אריין גילייגט אין דר תאוה מיט
אש זרה וואש די קליפה האט דריינן גורט · אונ דר עיקר איז די צו
ברכינגקייט פון גוף דורקא פון תענית ווערט מיט דעם פאר זוכט דאש
וואש ער האט מיט די תאוה רעה פגום גיוועזן אין צלם אלקים וויא
זיין חטא איז גיוועזן אונ מיט דר צדקה וואש ער גיט אין תענית
דוקא אז דר גוף איז צו בראכין קען די צדקה מחיה זיין די
נשמה אז זי ווערט ווידר לעבידיג כנזכר לעיל :

יז עש שטייט פריהר אין אות ג׳ ואות ז׳ אז דר עיקר תשובה איז
די צווייא אייטן · צום ערשטן אין דר מחשבה צו טראכטן ·
ורצון אונ דר ווילן פון הרצין זאל גיקערט זיין אין דר מחשבה
מיטן שמתקן והסכם · היינו דאש זאל ניט זיין אין די מחשבה אונ אין
ווילן והיינו מה שכתוב ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם
אשר אתם זונים כו׳ · מן זאל זיך ניט קערן צו די אויגן מן זאל זעהן
די אויגין צו פר שליסן כמו שכתוב עוצם עיניו מראות ברע מען
זאל איין האלטן די אויגין צו פר שליסן ניט צו זעהן אויף וואש מען
טר ניט ומכל שכן ניט איין צו קוקן זיך מיט כוונה ווען אפילו ניט
בכוין

מיט אגלוסט הרץ נר פון ווייטן טאר מען אויך ניט נאך געבן די אויגין
ומכל שכן מתבונן צו זיין בכיון וואש איר ווערט גירופין המסתכל
במקום כו׳ · אונ זו האט גיזאגט איוב ומה אתבונן על בתולה · פון
וועסט וועגן זאל איך זיך מתבונן זיין אויף איין בתולה ווארום דאש
ווערט דר פון קומן איין הרהור וחמדה אין הרצין · די חכמים זאגין
העין רואה והלב חומד די אויג זעט · אונ די הרצין גלוסט · די אויגן
מיטן הרץ ביידע זיינן צוויי סרסורים צו איין עבירה במעשה
אונ אזו זאגין די חכמים דר וואש איז אין רגילות איין צו קוקן זיך
בכיון על נשים יפות ווערט ער בודאי קומען צו איין עבירה במעשה
אונ בפרט ווען נייער זיינן אליין זאל דר בעל תשובה גר ניט שטיין
מיט זיי אונ ניט ריידן מיט זיי אהבה איר זאל אנטלופן אונ זאל צו
מכין די אויגין כדי ער זאל ניט קומן צו איין הרהור וחמדה דאש
איז דר אמת לאמיתו · ואפילו בשעת עסק אין מקח וממכר אין
קרומן זאל ער ניט ריידן מיט נשים ניט מער וואש איז גיהער צו זיין
עסק · וכן אונ אזו וייבר וואש זיצן אין די קרעמן זאלין ניט פר ברייגגן
מיט מנשבילין יונגע לייט · ווארום דאש שאט זיי זייער צו קיין ד׳
רחמנא ליצלן כנזכר לעיל :

יח די אנדר זאך איז תשובה במעשה וואש ער זאל ניט טון · דאש
וואש ער האט בין אלהער גיטון · דאש איז דר רעכטער אמת פון
תשובה על פי התורה וואש השם יתברך איז מוחל באמת · זו וויא
אין פסוק שטייט יעזוב רשע דרכו · דאש איז אז ער האט חוטא גיוועזן
בעון מוציא זרע לבטלה · ומכל שכן נאך גרעשרין עבירות זאל ער
נייטר דאש ניט טון אונ זאל דאש מקבל זיין אויף זיך אין ווייטר דער על חטא
אונ זאל זאגן מיט נר דעם גאנצן הרצן וועל חטאים אונ אויף די עבירות
וואש עש קומט מלקות אודר מיתת בית דין אודר מיתות בידי
שמים וי ער וייש אין זיך · אונ זאל בעטן פון השם יתברך סליחה
ומחילה אויף זיינע חטאים אונ אויף איטליכע עבירה וואש ער
גידיינקט

גערייניקט זאל ער אויש רייניגן פון השי״ן און זיין וואוי צו איר וועט
נייטער דאש ניט טאן ח״ו דאש איז תשובה באמת וואש השם יתברך
נעמט צו אין איז מוחל וסולח באמת ׃

וט און אזו זאגין די חכמים הבא לטהר מסייעין אותו מלמעלה׃
דר וואש וויל מטהר זיין די הארץ פון אלי די שלעכטש מיט
תשובה באמת איז העלפט אים השם יתברך מיט פיל הילפן
היינו פון השם יתברך ווערט געשיקט זייער פיל גוטע מחשבות
וואש ער וועט מטילא צו ברכין אין זיין הארצין · און ער ווערט אם
גיקערט פון שלעכטש תמיד · און פר קערט ח״ו הבא לטמא
פותחין לו שערי טומאה ווער עש וויל זיך מטמא זיין אין שלעכטי
מחשבות אזא עפינט מן אים די שערי טומאה פון אויבן היינו די
שלעכטי מחשבות והרהורים אז ער זאל זיך קערן צו אלי שלעכטש׃
און מען גיט אים ניט קיין מאל אמחשבה טובה אז ער זאל תשובה
טאן בכדי ער זאל פר פאלין ווערין׳ דאש איז דר וואש האט קיין מאל קיין
תשובה ניט גיטאן׳ און האט מחטיא גיוועזין נאך פיל מענשין ׃

ה׳ אך דר וואש האט ניטאן במעשה תשובה באמת וברצון ׃ אבער
ער האט ווידר חוטא גיוועזין אין
דר וועלביגע עבירה ח״ו דאש ווערט גירופין איין פאלשר
בעל תשובה אויף דעם זאגין די חכמים השעם מלאים
חרטות · רשעים וואש טוען ניט קיין תשובה שלימה
באמת זיינין זיי אין יחרטות ער דר מאכט זיך תמיד און
טוט תשובה און טוט ווידר עבירות איז דאש כטובל
ושרץ בידו אזו וואו מ׳א איז זיך טובל אין איין מקוה און
האט איין שרץ אין האנט אזו טוט ער תשובה פאר
השם יתברך און חרטה און טוט ווידר איז דאך די
טומאה אין נאצין בשעת זיין תשובה אזו איין תשובה
וועט נאר ניט גירעכנט פאר איין תשובה פר השם יתברך
אך אבר פארט בעסיר איז דר וואש טוט אזו תשובה

איידר וואש האט קיין מאל קיין תשובה גיטאן · און זיינין
משרירות לבם זיי גייען נאר זייער הארץ ממילא זיינין זיי מיט
כל התאות רעות וואש מען פר טרייבט זיי פון תשובה רחמנא
ליצלן אבר די וואש האבין גיטאן תשובה נאר זי ווערין ווידר נכשל
אין דר עבירה און אין די תאות און טוען ווידר תשובה
דעם העלפט מען פון השם יתברך זיי זאלן טאן תשובה מיטן
אמת זיי זאלין קיין מכשול האבין אייביג והיינו מתנת
השם יתברך האט אויף זיי רחמנות ווארום זיי האבין אין הארצין
הרהור תשובה באמת נאר זיי קאנין ניט אריבר צו צייטן די
תאוה רעה צו פר זירין די הארץ ׃ און השם יתברך איז
בוחן כל לבבות ובוחן כליות שיקט ער אויף זיי יסורים קשים
ומרים זיי ווערין גפלין אין גוונה ׃ אודר קינדר שטארבין פון זיי
אודר אנדרי יסורים קשים ומרים מאוד וואש עש צו ברעכט זיי
זייער כדי זיי זאלין טאן תשובה באמת און זיי זאלין ווייטר
ניט נכשל ווערן קיין מאל און זאל מכופר ווערין צו זייני חטאים
באמת ווארום די יסורים זיינין ממרק היינו עש שייערט זייער
כא דאש איז איין גרושי חסד פון השם יתברך צו די וואש
האבין איין מאל תשובה גיטאן מיטן אמת אז זיי זאלין
האבין ארום מאל אודר אין גיזונט · אודר אין פרנסה און אין
קינדר אז זיי זאלין ניט צו ברעכין ווערין כנזכר לעיל אבער
די זעה מענשין וואש קיין מאל ניט גיטאן תשובה מיטן אמת נאר
פון אויבן · און אז איז הרהור תשובה איז אריין אין זיי איין
איין צייט · און נאך דעם בלר איז די הארץ ווידר זו ווי פרייער
אזונה מענשין איז מען גר ניט מייסר מיט יסורים אהבה עם
גייט זיי זייער גוט אין דר וועלט בכדי אז זיי זאלין קיין תשובה
ניט האבין אייביג · די סימנים זיינין אזו ווי אימלכר וואש פון
זיך דעם אמת ווען ער טוט תשובה באמת לאמתו איז ער

זייער צו בראכין · אונ איז אין גרויש שפלות ביי זיך אונ אין זיינער שטארק אפ גיקערט פון שלעכטש אפילו בשעת ער איז ביי זיך אין איין מלחמה צו צייטן קאן ער בשטיין · אונ ברעכט דעם יצר הרע אונ קערט זיך אפ פון אים ווייער גרונג אך אדר ווען ער איז אין איין סיבה וואש דר פון ווערט ער נכשל אונ האט בלה חרטה באמת · דהיינו אז ער זיצט כמה שנים בלא אשה אן איין ווייב · או׳ אז ער האט גחבר גוועזין זיך מיט אנשים קלים וריקים מיט שלעכטי מענשין וואש זיי ברייגגן אים ארין אין טראקטירין וכמו טימילא קומט ער צו איין עבירה אבר אין טא אונ ניט מער · אונ בלר טוט אים הי הארץ ווייערוויי · אונ ווינט אונ כמט אונ טוט תשובה באמת אונ טוט שון מער ניט · פון זה זיינה סיבות אדר דש גלייכין ועט השי״ת דם אמת אונ איז אים מוחל וסולח אונ הלפט אים אז ער זאל תשובה טאן באמת אונ דר מיטן להיפך איז דר וואש מיט איין מכשול בעבירה ווהט ער נאך נצוגין נייטר כישלך וויש ביז ער טוט זיך נאך צו גיין מלאה תאותו יין אונ קומט צו זה עבירות ביז ער קען שון קיין תשובה טאן אוף אייביג · וזהו מה שאמרו הכמים דש וואש די חכמים זאגין בהדך שאדם רוצה לילך איז דר וועג וואש איין מענש וויל גיין מוליכין אותו פירט מען אים ארין וכן אמרו הבא לטמא פותחין לו :

כב׳ הסדר דר פירונג פון הבעל תשובה זאל זיין אזו כאור ודבוקה גאנץ פרוי ער שטיט אוף זאל ער זעהן צו דר מאנען זיך אוף אל עוונותיו חטאים כמ״ש דוד המלך עליו השלום וחטאתי נגדי תמיד אונ זאל זאגן דעם קאפיטל נ״א מיט גאנץ דעם הרצין · ובפרט דען פסוק כבסני מעוני ומחטאתי טהרני ווען אפילו עש איז ניט פון עבירות חמורות דארפמן זאגין

דם

דעם קאפיטל דווקא ווערוב דר וואש נאר פוגם גיוועזין בברית הקודש בטויך היינו מוציא זרע לבטלה בידים ח״ו איז ער אזו הארב ווי מיט איין נקבה כמ״ש כי השחית כל בשר דרכו כו׳ אונ אפילו בנעוריו פר בר מצוה · ואם אור י״ג שנה אז ער איז שון אבר עונשים זאל ער עכמין ככירך אונ זאל זאגין דם קפיטל הניזכר לעיל צה טאג · אונ צה מאנטיג אונ דונרשטיג אונ צה ערב ר״ח · אחר תפלה הסגרה זאל ער זאגן על כולא אונ ועל חטאים שאנו חייבים כו׳ זאל ער זיך דר מאנען צו זיינה חטאים אונ זאל בטין מחילה אין כלירה פון השי״ת :

כג ער זאל זאגין תהילים צעטא פר דבנין דש וואש עכויט דרינן · דר ענין פון תשובה ווייער ערינערט · אונ זאל דאבנין אין כידר מיט גרויש הכנעה ובושה בשעה אז ער שטעלט זיך פר השי״ת אונ זאל זאגין אין כידה אימליכן ווארט מיט גרויש הכנעה אין הרצין · אונ ווייער ערינערט איין שבח והודיי צו געבן פר השי״ת וואש ער איז מקורב גיווארן צו השי״ת אונ איז ניש פר שטושין גיווארן אין עלטמש ח״ו אונ דר פון זאל ער זיין אין שמחה בשעת ער זאגט פסוקי דזמרה פון ברוך שאמר ביז ק״ש : ושמונה עשרה נאר פר ברוך שאמר זאל ער זיך זייער אראפ ווארפן פר השי״ת מיט גרויש שפלות · אונ מיט גרויש ובושה פון זיינע חטאים · אונ דש האבין די חכמים גזאגט · אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש מי זאל זיך ניט שטעלין דאבנין נאר איין גבונגן · די קאפ מהמות גרויש בושה פון חטאת נעורים וואש איטלכר מענש וויש ביי זיך זייער גוט · אונ זאל זיין גיט גינערט · אונ ניט גרינג צו מכין זיך דש :

כד אין שמונה עשרה אין דר ברכה סלח לנו זאל דר בעל תשובה גוט דר מאנען זיך אוף צע זיינה חטאים אונ זאל בטין סליחה ומחילה אוף זיך צו זיין · אונ בפרט נאך דר

ברכה

ברכה פון השיבנו אז מן זאגט והחזירנו בתשובה שלימה
לפניך זאל ער מקבל זיין אויף זיך צו טאן תשובה שלימה
אונ' השי"ת איז בורא מקבל זיין גיבעט · אזו ווי מיר זאגין
הרוצה בתשובה · וכן כתיב וימינך פשוטה לקבל שבים
נאר די וואש ווילן טאן את הווקא · אונ' אין דר ברכה רפאינו
זאל ער מכוון זיין צו השי"ת אז ער זאל היילן דעם חולי הנפש
וואש ער האט זייער פוגם געוועזן מיט זיינע עבירות זא זיין נפש
געוועזן שוואך ברוחניות פון איהרן שרש בנזכר לעיל אונ' אין
דר ברכה ולמלשינים זאל ער מכוון זיין אויף די מקטרגים
שלמעלה וואש ער האט אויף זיך אן גיפירט אויבן · ווארם פון
איטליכע עבירה ווערט איין מלאך רע המקטרג וואש זאגט
אויף איהם בגשמיות אין פרנסה אונ' אין גיזונט מזל צרה
שלא תבוא · כמו שכתוב תמית רעתה זאל ער בעטן אז השי"ת
זאל די מקטרגים אוועק נעמען פון איהם · אונ' פון כל עם בני
ישראל היינו זיי זאלן קיין תקומה האבן · אונ' אין דער
ברכה שומע תפלה זאל ער גאר זיין הארץ אויס גיסן צו השי"ת אז
השי"ת זאל אויס הערן זיין תפלה אונ' זאל האבן איבר איהם גרויש
רחמנות אונ' השי"ת הערט צו פה אי' אזו ווי מיר זאגין
כי אתה שומע תפלת כל פה · אונ' בפרט צו איינעם וואש זייער
הארט איז ווייאט צו בראשית פי חטאות נעורים אונ' טוען
תשובה אונ' תפלה הערט צו השי"ת בורא אונ' העלפט איהם
אז ער זאל ווערן מקורב ווערן צו השי"ת באמת אונ' ממילא וועט
איהם השי"ת מקבל זיין ברצון השגחת צו געבן אויף זיין
תמיד אין זיינע איניגים אונ' צו זיין כמו שכתוב ישוב [illegible]
ירחמנו · אונ' ער וועט איהם היטן פון צרות נאך די תפלה
אין שמע קולנו זאל זיין מקורות הלב פון טיפן הארצין מיט
גרויש מרירות והכנעה בתכלית אזו ווי חנה הצדקת האט

מתפלל געוועזן ותנה מדברת על לבה והיא מרת וכו' · אונ' אין
נפילת אפים זאל דער בעל תשובה זיך נאך מער אראפ ווארפן ·
אונ' זאל אויף זיך מקבל זיין די ד' מיתות ב"ד כמו בוידוי ק"ש
שעל המטה :

כה · נאכן דאווענין זאל ער לערנען וואש ער קאן אפילו א' פרשה
חומש אוו א' קפיטל פון עשרים וארבע בנביאים וכתובים
וא' פרק או חצי פרק משניות · אודר שו"ע אורח חיים · אונ'
זאל הערין כמה פעמים אונ' ווערט אין מער למדין זאל קובע
עתים לתורה זיין צו לערנען בית יוסף עם ש"ע ואחרונים בכ"י
בבוקר : ובכל שבוע א' בערב זאל ער לערנען אגאנצע נאכט
עד הבוקר אונ' זאל פסטין אונ' זאל לערנען דען מוסר וואש אין
זוה"ק אונ' ראשית חכמה בשער התשובה אונ' אז מען פסט
ביז נאך הצלבן טאג ביז ווענג איינש · ווערט דאש גירעכנט פר איין
תענית · אונ' בשעת אכילה זאל מען ניט עסין מיט תאוה ווי
איין בהמה ח"ו · אונ' זאל זעהן ניט אן צו פרעסין זיך · נאר כדי
צו דר האלטין דעם גיזונד כדי ניט נאך צו געבין דעם חום התאוה
בתאות אכילה · אונ' זאל עסין איין גרינגע זאכין של חלב עם
לחם מעט בכדי ער זאל דעם בויך ניט ממלא זיין · ער זאל ניט
קומען פון דעם חלילה ווידר לשרירות לבו הרע ח"ו :

כו · די חכמים זאגן פון אכילה גסה אז צו שטאפין דעם בויך
דר פון קומט מען צו זנות חלילה ווארום פון די תאות גשמיות פון
אכילה גסה ווערט די הארץ גרויש אונ' גראב זייער · אונ' דר גוף
ווערט זייער פר גראבט אונ' מגושם אונ' מזוהם · אז דער חומם
הגוף איז אזו פון · אבהמה וסוס · אונ' דאש איז נאר דר
היפוך פון צו ברכנקייט איז הרצין אונ' שפלות אונ' טכל שמן
די וואש זיינן זיך מרבה בתענוגים באכילה צו עסין דאש בסט
אונ' מיט גרויש צרמניש · אונ' מיט גרויש נחת והרחבת הלב
אן צו טאן תענוג אפילו ער עסט אביסל · דאש איז נאך מער

מגושם דען גוף דר פון ווערט דר חלב מגושם און ווערט פעט
און גראב כמ״ש שמנת עבית כר כיון אז זיין הערץ ווערט פר
שטאפט לגמרי · ממילא האבין זיי ניט צייט האבין הרהורי
תשובה קיין מאל אויף זייער לעבן · הכן איין בעל תשובה
באמת זא ער זאל עסן איין ביסל און ניט מיט תיאוה בכדי
ער זאל ניט קומן צו חום התאוה און קיין נחת רוח ותענוג ניט
אן צו טאן זיך אין דר אכילה און ניט עסין פיל גידעכטע :
ווארום איין בעל תשובה דארף זיך זייער היטן ער זאל ניט
מרבה חלבו ודמו זיין פון דר אכילה · אדרבה ער דארף
ממעט זיין חלבו ודמו מיט סיגופים צו פר היבטערן דעם
תום התאוות רעה פון זיינע חטאים :

כט עוד נאך איינז זאך אין פכען ווש דר פון על פי רוב איז
די סיבה וואש בעלי תשובה זיינן חוזר
לסורם הרע און ווערן וידר נכשל אין זייער שלעכטש
נאך מער אז פון תענוג האכילה שנקרא וולד · ומשכת
הנקרא שובה ער האט גרויש תאוה צו טרינקן פיל
שטארקע משקות וואש זי איז זייער מחמם און צינט
און ברענט דש הארץ · און גאר דען גוף איז דש זייער
מחמם אזו ווי די משקה י״ש או מען טרינקט אביסל
מער ווי די מאס איז · ווערט אן גיצונדן צו אלע תאות
רעות · בקיצור י״ש איז שורף הלב והנשמה איז דש
זייער מחמם די בלוט און פר פירט דעם דעת לגמרי
אפילו די מענשין וואש זיינן ריין פון חטאים שאט זיי
דש זייער · ווארום זיי ווערן מחומם זייער און ארוא
פון שכל ויראת אלקים און קומן צו פיל מדות רעות
צו כעס והצ׳חה והגבהות הלב מאוד וואש השי״ת האט
דיזא פיינט זייער · ווי עש שטייט אין פסוק און אין פיל

גמרות אז דר שוכא יין איז הורג אפילו נפשות כשרים
ניי קומן צו עבירות וחטורות ח״ו בכן איין בעל תשובה
זאל זעהן ניט צו טרינקן קיין שום משקה חזק · אפילו
שטארקי ביר און טב״ש יי״ש זא ער ניט פר זוכן ווארום עש ווערט
איין דנילות צו טרנקן יי״ש פרן עשין ב׳ או ג׳ פעמים · בכן
ער גאר ניט פר זוכן יי״ש לגמרי אפילו קידוש והבדלה זא
ער מאכין על שכר ולא על יי״ש בשום אופן :

כח איין בעל תשובה זאל זיך פר היטן ניט צו שלאפן
ביי טאג באלד נאכן עסין · ווארום דר חום
האכילה איז אין שלאף מרבה חום הדם קאן ער קומן
צו שלעכטי מחשבות דהיינו קרי ח״ו אדר קישוין אבר
בירוע בכן זאל ער באלד נאך דר אכילה ניט שלאפן
לערך א׳ שעה ווערט און זיך צו ברכין די ראזין פון דם
וואש ער פיקט ביי זיך גראב קייט פון דר אכילה ושתיה
און זא ווערן צו טאן איין עבודה וטרחות · און ער זא
זייער שטארק זיין ביי זיך ווארום עש שטייט אז עט
ניט מיט תאוה און די בענשט ערינשט באשר הון כו׳
ופסוק ואכלת ושבעת וברכת את ה׳ כו׳ בענשט השי״ת
וואש ער איז זן ומפרנס כו׳ אזו ניט אים השי״ת או פון
פון דען כח וואש פון דר אכילה דווקא זא ער האבן
גרוש כח און די שכל ארשקייט צו זיין איין סור מרע
במעשה ובמחשבה במצות ובמעשים טובים מיט איין
לב שלום · ובפרט אז מען גיט צדקות לעניים גבין
בענטשין האטשי אביסל בכדי חיות דש איז אגרו של
תיקון לדגשמה אז זי זא איין גוהיט ווערן פון אלע די
שלעכטש · נמכל שכן צדקה תציל ממות צדקות איז
מציל פון מות הגשמי און פון מות הרוחני כמו שכתב בג

פוקח עורים

לעיל די צדקה דארף מען געבן אין צווי צייטן: איין צייט אין פאר'ן דאווען · ווי דוד המלך עליו השלום האט געזאגט אני בצדק אחזה פניך · און די אנדערע צייט אין נאכ'ן עסן · אדער פאר'ן עסן זו ווי עס שטייט אין זוהר הקדוש · און ער זאל מהדר זיין צו זאגן אלע טאג מאה ברכות און דאס למען השם אלע

כגע צו דר מאין ניך און ער אין השם יתברך
אין קלעבט · דרום ברוכט זיך מהדר צו זיין
צו גיבין אלע רגע אין מצוה ועבודה צו
השם יתברך · דהיינו לפחות איף צו
שטיין פר אין לארנן · און צו רעדן
שמר דם ער צייטער וואס אויסגיין
פון זיין פרנסה צו לערנען אדר
זאגן פיל קפיטל תהלים
ומוצא בן דר כללאו
למען השם יתברך
נעמען און צדקה
השי ח קוינע
זונעט יך
גוואלפין וועין פון השיות · צו הגו אים